

Bryt partipolitiseringsen i Svenska kyrkan!

Svenska kyrkan kritiseras ofta för att vara politiserad. Om en församling, en biskop eller Kyrkostyrelsen tar ställning i en aktuell politisk fråga utifrån kyrkans budskap är detta vad man kan vänta sig av en levande kyrka – Juluppropet 2016-17 för en human migrationspolitik är ett aktuellt exempel.

Men om kritiken avser partipolitiseringsen kan den inte avfärdas lika lättvindigt. De politiska partierna har faktiskt ett stort inflytande i Svenska kyrkan. Trots att kyrkan skildes från staten vid sekelskiftet vill partierna fortfarande inte släppa taget om Svenska kyrkan.

Tre partier ställer upp i kyrkovalet med sin vanliga partiorganisation och med handlingsprogram beslutade av partiledningen: Socialdemokraterna, Centern och Sverigedemokraterna. Övriga riksdagspartier företräds numera av formellt självständiga parallellorganisationer. Liberalerna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna framträder i de kyrkliga valen som FISK, MPISK, VISK, osv. Av kyrkomötets 251 ledamöter är för närvarande 63 partipolitiskt obundna. Resterande 188 företräder alltså en partipolitisk uppfattning. Internationellt sett är Sverige unikt – ingen annanstans är de vanliga samhällspolitiska partierna engagerade i ett stort trossamfund. Hur har det blivit så hos oss, vad får det för konsekvenser för kyrkans liv och hur ska vi ändra på detta?

Länge fanns i det svenska samhället bara en lokal organisation, socknen. Den skötte allt: skola och fattigvård, kyrka och brandskydd, våghållning och kyrkogårdar, och beslut fattades på sockenstämman där kyrkoherden var självskriven ordförande. År 1862 delades socknen upp i en kyrklig och en borgerlig del och båda blev kommuner, där beslut fattades av kyrkostämman respektive kommunalstämma. I de stora städerna blev direktdemokratin svårhanterlig, så med början år 1863 infördes efterhand stadsfullmäktige. På landsbygden tillkom kommunalfullmäktige med början 1919. Eftersom församlingarna betraktades som kyrkliga kommuner menade man att de också borde gå över till representativ demokrati. Trots farhågor om partipolitiseringsen infördes så 1930 kyrkofullmäktige, med början i de största församlingarna. De politiska partierna engagerade sig nu allt mer i de kyrkliga valen. Partierna såg nog vid denna tid kyrkan mer som ett samhällsorgan än som ett trossamfund.

Men är det inte bra att partierna ser till att ta fram kandidater till kyrkofullmäktige och kyrkoråd? Visst, i den mån kandidaterna är kyrkligt intresserade och engagerade kan det fungera någorlunda. Och så är det ofta, det måste sägas, men tyvärr inte alltid. Att som fotbollsklubb ha styrelseledamöter som aldrig går på matcherna är en stor nackdel. Detsamma gäller kyrkorådet och gudstjänsterna. Ett annat problem är att församlingen nog drar sig för att rikta kyrkligt berättigad kritik mot kommunen när det är samma personer som sitter i kyrkorådet och kommunstyrelsen. Motsvarande gäller förstås också kyrkomötet och regeringen eller riksdagen.

Men det mest besvärande är att politiker förutsätter att alla människor har en politisk identitet. "Vem är du egentligen?" betyder inte t ex "är du högkyrklig eller folkkyrklig?" eller "gillar du Taizésånger eller Bach" utan t ex "är du vänster

eller borgerlig?" eller "är du miljöpartist eller centerpartist?" Tänkandet präglas av samhällspolitik, inte av kyrkliga åskådningar, bibelsyn eller teologiska frågeställningar.

Om vi vill bryta partipolitiseringsen av Sveriges största trossamfund – vad gör vi då? Den som har ett partipolitiskt engagemang kan ju försöka få sina partikamrater att se det orimliga i att samhällspartierna i vad som anses vara världens mest sekulariserade land fortfarande vill behålla en maktställning i ett trossamfund. Och i väntan på att partierna ska drabbas av denna ideologiska klarsyn kan de som är kyrkomedlemmar rösta på partipolitiskt obundna kandidater i kyrkovalet i höst, den 17 september. Den partipolitiskt obundna rörelsen i Svenska kyrkan är en gräsrotsrörelse. Obundna grupper har vuxit fram i många församlingar oberoende av varandra och med från början olika namn.

Vår historia är lång. De första obundna grupperna bildades redan 1927 och riksorganisationen POSK – Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan – kom till 1987. Vi nominerar kandidater i de kyrkliga valen som är engagerade i gudstjänst- och församlingslivet och som har valt att i de kyrkliga sammanhangen stå fria från de politiska partierna. De flesta lokala grupperna har nu namnet POSK, och vårt väljarstöd har successivt ökat. I kyrkomötet är vi nu den näst största gruppen (efter socialdemokraterna). Med din röst i kyrkovalet blir vi ännu större, och då minskar de politiska partiernas inflytande. Hjälps oss att äntligen bryta partipolitiseringsen i Svenska kyrkan!

Hans-Olof Andrén

Ordförande i POSK

4833 nedslag inkl. mellanslag.